

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Egységes piaci intézkedéscsomag – Tizenkét mozgatórugó a növekedés serkentéséhez és a bizalom növeléséhez – „Együtt egy újfajta növekedésért”

(COM(2011) 206 végleges)

(2012/C 24/22)

Előadó: **Benedicte FEDERSPIEL**

Társelőadó: **Martin SIECKER és Ivan VOLEŠ**

2011. április 13-án az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (EUMSZ) 304. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Egységes piaci intézkedéscsomag – Tizenkét mozgatórugó a növekedés serkentéséhez és a bizalom növeléséhez – „Együtt egy újfajta növekedésért”

COM(2011) 206 végleges.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció 2011. október 3-án elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2011. október 26–27-én tartott, 475. plenáris ülésén (az október 27-i ülésnapon) 150 szavazattal, 4 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Bevezetés

1.1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) mindig is szorosan nyomon követte az egységes piacot civil társadalmi szemszögből, és erre a célra 1994-ben létrehozta az egységes piac megfigyelőközpontját (SMO). Intézményünk hozzájárult az Európai Bizottságnak az egységes piac fellendítésével és újraélesztésével kapcsolatos kezdeményezéséhez, ugyanakkor sajnálattal állapítja meg, hogy az nem vette teljes mértékben figyelembe a Monti-, a Lamassoure-, a González-, a Grech- és a Herzog-jelentést, illetve hogy nem sikerült az Európai Parlament 2010. május 20-i állásfoglalásában is kért, a fogyasztókat és a polgárokat szolgáló egységes piac megvalósítása.

1.2 Az egységes piaci intézkedéscsomagról szóló véleményben ⁽¹⁾ az EGSZB egy sor olyan intézkedést határozott meg, amely hiányzik az említett intézkedéscsomagból. Az EGSZB többek között az alábbi területeken hiányolja a mozgatórugókat: szerzői jogi járulékok, a szerzői jogról szóló irányelv felülvizsgálata, hálózatszemlegesség, adatvédelem, a befektetők védelme, a társadalmi haladásról szóló jegyzőkönyv, az európai zártkörű társaságok alapszabálya, elektronikus közbeszerzés, európai hitelminősítő intézetek, nemek közötti egyenlőség, mikro- és családi vállalkozások, intézkedések új cégek létrehozásának támogatására és a meglévők bővítésére, hitel- és betéti kártyák, elektronikus fizetések, fogyasztói hitel és túlzott eladósodottság, bankközi transzferek, ifjúságpolitika, valamint az euró teljes mértékű bevezetését és az egységes eurófizetési térség (SEPA) működésének megszilárdítását szolgáló intézkedések, stb.

1.3 Az EGSZB egy sor olyan prioritást választott ki az integrált egységes piac számára, melyek közül most több is szerepel

a tizenkét mozgatórugónak nevezett legfontosabb intézkedések listáján: az Alapjogi Charta mint az egységes piac szerves része; szolgáltatások; lakossági pénzügyi szolgáltatások; általános érdekű szolgáltatások; fenntartható fejlődés; kis- és középvállalkozások, valamint más vállalkozási formák; versenyképesség; szabványosítás; a digitális egységes piac; vállalatirányítás és a munkavállalói szerepvállalás; a munkavállalók szabad mozgása és a gazdasági szabadságok; a közbeszerzésre vonatkozó jogszabályok; külső dimenzió; az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés / kollektív jogorvoslat.

2. Az Európai Bizottság közleményének összefoglalása

2.1 A belső piacnak vannak bizonyos – Mario Monti által „Az egységes piac új stratégiája” című jelentésben, valamint az Európai Parlament által Louis Grech „Az egységes piac megteremtése a fogyasztók és a polgárok számára” című jelentésben feltárt – hiányosságai. E hiányosságok orvoslásához proaktív és átfogó stratégia kidolgozására van szükség. Véget kell vetni a piac széttöredezettiségének, és el kell hárítani az akadályokat és a nehézségeket a szolgáltatások áramlása, az innováció és a kreativitás elől. Meg kell erősíteni a polgárok bizalmát belső piacuk iránt, és a fogyasztók szolgálatába kell állítani annak valamennyi előnyét.

2.2 Válaszképpen e kihívásokra, az Európai Bizottság ötven javaslatot bocsátott nyilvános vitára. A nyilvános vita folyamán beérkezett észrevételek nyomán az Európai Bizottság tizenkét mozgatórugót azonosított, ezeket „Az egységes piaci intézkedéscsomag felé” című közleményében ⁽²⁾ ismertette. Az Európai Bizottság azt javasolja, hogy az Európai Unió 2012 végéig fogadjon el mozgatórugónként egy-egy kulcsintézkedést a növekedés serkentésére és a polgárok bizalmának megerősítésére.

⁽¹⁾ HL C 132., 2011.5.3., 47. o.

⁽²⁾ COM(2010) 608 végleges; EGSZB-velemény: HL C 132., 2011.5.3., 47. o.

2.3 Ahhoz, hogy a javasolt intézkedések teljesítsék a hozzájuk fűzött reményeket mind a növekedés, mind pedig a munkahelyteremtés tekintetében, elengedhetetlen, hogy a kidolgozásukhoz és végrehajtásukhoz szükséges feltételek rendelkezésre álljanak. Legalább négy ilyen feltétel van: 1) hatékonyabb párbeszéd a civil társadalom egészével; 2) szorosabb együttműködés a különböző piaci szereplőkkel; 3) a polgárok és a vállalkozások hatékony tájékoztatása; valamint 4) szigorúbb ellenőrzés az egységes piac szabályainak betartására vonatkozóan. 2012 végén az egységes piac fejlődésének új szakasza indul meg. A javaslatok alapjául átfogó gazdasági tanulmány készül, amelynek eredményei lehetővé teszik majd a még kiaknázatlan növekedési lehetőségeket tartogató rések, valamint a növekedés esetleges új mozgatórugóinak beazonosítását. A gazdaságirányítás új eszközeit igénybe véve az Európai Bizottság figyelemmel lesz a civil társadalommal, illetve az egységes piac valamennyi szereplőjével folytatott konzultációra is.

3. Általános észrevételek és ajánlások

3.1 Az EGSZB üdvözlöi az Európai Bizottság törekvését a növekedés serkentésére és a bizalom növelésére az egységes piacon. Az EGSZB emlékeztet rá, hogy az egységes piac az európai integráció központi eleme, mely képes közvetlenül megtapasztalt előnyöket biztosítani az európai érdekelt felek, illetve fenntartható növekedést generálni Európa gazdaságai számára. A jelenlegi környezetben egy működőképes, jövőorientált egységes piac nemcsak kívánatos, hanem elengedhetetlen az Európai Unió politikai és gazdasági jövője szempontjából. Ahhoz, hogy kedvező hatást lehessen elérni, kulcsfontosságú, hogy az Európai Bizottság javaslatai ambiciózusak és a csupán alacsony szintű, részletes kihívások kezelésén túlmutatóak legyenek.

3.2 Az EGSZB elismeri, hogy az Európai Bizottság közleménye csupán a második lépése egy folyamatnak, melynek során jóval több lépést kell még megtenni. A közlemény az Európai Bizottság döntését ismerteti, mely szerint „Az egységes piaci intézkedéscsomag felé” című közleményében ismertetett eredeti 50 javaslatból 12 mozgatórugót választott ki. Az EGSZB megállapítja, hogy az ígéretek ellenére több javasolt mozgatórugó nem új, mivel azok már szerepelnek az Európai Bizottság 2010-re és 2011-re szóló munkaprogramjában. ⁽³⁾

3.3 Emellett az EGSZB szeretné megérteni az egységes piac megvalósítását alátámasztó átfogó politikai döntés logikáját, mely végül arra vezette az Európai Bizottságot, hogy a számos javaslatból tizenkettőt válasszon ki. Ez sem a közleményből, sem pedig az említett intézkedések elemzéséből nem derül ki pontosan.

3.4 Az EGSZB kéri az Európai Bizottságot, hogy folytassa a munkát azokkal a fennmaradó javaslatokkal, amelyek az eredeti közleményben (COM(2010) 608) felsorolásra kerültek, azonban nem szerepelnek a 12 mozgatórugó között. Javasolja továbbá az Európai Bizottságnak, hogy vegye tekintetbe az egységes piaci intézkedéscsomaggal foglalkozó korábbi EGSZB-veleményben ismertetett hiányzó mozgatórugókat (lásd az 1.2. pontot). Az EGSZB kéri, hogy mindkét területen tájékoztassák a fejleményekről, és emlékezteti az Európai Bizottságot arra, hogy

nélkülözhetetlen a gyors nyomon követés annak biztosításához, hogy az egységes piac továbbfejlesztése a közeljövőben pozitív hatással legyen az európai növekedésre.

3.5 Számos javaslat van már kidolgozás alatt, melyek benyújtása az év vége előtt várható. Az EGSZB várja, hogy az Európai Bizottság kikérje a véleményét ezekkel és más konkrét javaslatokkal kapcsolatban, hogy lehetősége nyíljon az összes érintett fél álláspontjának kifejtésére. Az EGSZB úgyszintén készen áll részt venni azoknak a hatásoknak az értékelésében, amelyeket az új szabályozás fog az egységes piacra gyakorolni, valamint kész hozzájárulni az átfogó gazdasági tanulmány elkészítéséhez, melynek eredményei lehetővé teszik majd a még kiaknázatlan növekedési lehetőségeket tartogató rések, valamint a növekedés esetleges új mozgatórugóinak beazonosítását. Az EGSZB megjegyzi, hogy több erőfeszítésre van szükség az egységes piacra vonatkozó múltbéli és jelenlegi jogszabályok hatásának meghatározása érdekében, különös tekintettel arra, hogy vajon az egymáshoz kapcsolódó intézkedések sikeresen lehetővé tették-e a lépésváltást az egységes piac működésében, közvetlenül érezhető előnyöket biztosítva a vállalkozások, a munkavállalók és a fogyasztók számára.

3.6 Az EGSZB hangsúlyozza továbbá, hogy az egységes piac fejlesztésének felelőssége nem csupán a Belső piaci és Szolgáltatási Főigazgatóság felelősségi körébe tartozó fellépésektől és intézkedésektől függ, hanem más politikai területeket is érint. Ebben az összefüggésben az EGSZB kiemeli az olyan kezdeményezések jelentőségét, mint amilyen a digitális menetrend ⁽⁴⁾ vagy az uniós polgárságról szóló jelentés ⁽⁵⁾, és sürgeti az Európai Bizottságot, hogy biztosítsa az előrehaladást a közleményekben felsorolt politikai területeken működőképes egységes piac megvalósítása érdekében.

3.7 A bevezetőben az Európai Bizottság a fenntartható fejlődés jelentőségét hangsúlyozza. Az EGSZB sajnálattal állapítja meg, hogy a fenntartható fejlődést célzó ambiciózus stratégiát, melyet az Európai Bizottság 2008-ban fogadott el, nem követi nyomon a közlemény. A fenntarthatóbb termelési és fogyasztási módokhoz vezető változások szükségessége meg kellene, hogy kapja azt a támogatást, amelyet megérdemel.

3.8 A Lisszaboni Szerződést megelőzően az újraegyesülő Európa politikai és gazdasági érdeke prioritást élvezett a szociális kérdésekkel és a fenntarthatósággal szemben. A Lisszaboni Szerződés vitathatatlanul kiegyensúlyozta ezt az egyenlőtleniséget, mivel a többi érdeknek is egyforma jelentőséget tulajdonít (jóllehet ennek eredményei még nem tükröződnek a gyakorlatban). A közleményben ugyan többször is szerepel, hogy nem kellene további terhet róni a vállalkozásokra, illetve többletköltségekkel sújtani a fogyasztókat, mégsem tartalmaz utalást a munkavállalókra és a közhatóságokra gyakorolt hatásra vonatkozóan.

3.9 Az EGSZB ismételten kéri a holisztikus megközelítés alkalmazását. Jóllehet elengedhetetlennek tartja a növekedés és az üzleti potenciál előmozdítását, az EGSZB mégis úgy ítéli meg, hogy a javaslatoknak nagyobb figyelmet kellene szentelniük a fogyasztóknak és a polgároknak, mint az egységes piac megteremtésében részt vevő önálló szereplőknek.

⁽³⁾ COM(2010) 135 végleges, 2010.3.31. és COM (2010) 623 végleges, 2010.10.27.

⁽⁴⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0245:FIN:HU:PDF>.

⁽⁵⁾ http://ec.europa.eu/justice/citizen/files/com_2010_603_en.pdf.

3.10 Az EGSZB zéró toleranciát kér arra az esetre, ha a tagállamok nem hajtják végre az európai uniós jogszabályokat, és emlékezteti a Tanácsot és az Európai Bizottságot, hogy azok késedelmes, következtelen és hiányos alkalmazása a működőképes egységes piac egyik fő akadálya marad. Rendkívüli módon örülne, ha közzétennék a tagállamok megfelelési táblázatait, ami hozzájárulna az egységes piac jobb előmozdításához és megértéséhez. ⁽⁶⁾

4. Konkrét észrevételek és ajánlások a tizenkét mozgatórugóval kapcsolatban

4.1 Intézkedések a kkv-k érdekében

4.1.1 Az EGSZB üdvözli a javaslatokat, melyek megoldást jelenthetnek a kkv-k előtt álló problémák némelyikére, különösen a határokon átnyúló kockázattíróke-alapú finanszírozáshoz való hozzáférés növelése tekintetében. Megjegyzi azonban, hogy ez nem lesz elegendő a finanszírozáshoz való korlátozott hozzáférés általánosabb problémájának kezeléséhez, mellyel Európa-szerte számos kkv találja magát szembe a krízis után. Emellett nagyobb figyelmet kell szentelni a mikrovállalkozások és a családi vállalkozások szükségleteinek, melyek gyakran nem tudnak hozzáférni a meglévő támogatási mechanizmusokhoz, és amelyek pénzügyi fenntarthatóságát gyakran aláássák a kifizetésbeli késedelmek vagy elmaradások. Értékelni kell a Bazel III hatását arra vonatkozóan, hogy a bankok mennyire hajlandóak finanszírozni a kkv-kat.

4.1.2 Az EGSZB továbbá emlékeztetni kíván arra, hogy a legtöbb kulcsintézkedés is kisebb-nagyobb mértékben hatással lesz majd a kkv-kra. Nem szabad alábecsülni a kisvállalkozói intézkedéscsomag szerepét. Ezért a „gondolkozz előbb kicsiben” elvet minden olyan jogalkotási javaslatban alkalmazni kell, amelyek kkv-kra, mikrovállalkozásokra és családi vállalkozásokra gyakorolt hatásait előzetesen át kell vizsgálni. A végrehajtás és annak nyomon követése prioritást kell, hogy képezzen az EU kkv-kkal kapcsolatos politikájában.

4.1.3 Az európai szabadalom jövőbeli nyelvi rendszerének – a bárminemű megkülönböztetés elkerülése végett – biztosítania kell, hogy pénzügyi támogatás álljon azon országok társaságainak rendelkezésére, amelyek hivatalos nyelvét nem használja hivatalos nyelvként az európai szabadalom.

4.2 A polgárok mobilitása

4.2.1 A polgárok mobilitásának növelését célzó javasolt kulcsintézkedés a szakmai képzések elismerésének rendszerét kívánja korszerűsíteni. A munkavállalók foglalkoztatási és földrajzi mobilitásának előmozdítása javíthatja az európai munkaerőpiacok működését és a határokon átvélt szolgáltatásnyújtást. A vállalkozások szerte Európában küzdenek azzal, hogy kevés a szakképzett munkaerő, részben a szakoktatás és a szakképzés elégtelen volta miatt. Miközben örömmel tapasztalja az e téren megvalósuló előrelépéseket, az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy foglalkozzon azokkal a szerteágazó egyéb akadályokkal is, melyek még mindig gátolják a polgárokat abban, hogy könnyedén átlépjék a határokat az EU-n belül.

4.2.2 A szakmai képzések elismerésére már történtek kísérletek korábban, a nyolcvanas évek végén, akkor még kevesebb tagállam részvételével. A szakmai képzésekről szóló, 2005-ben elfogadott irányelv egységes szerkezetbe foglalta a szabályozott szakmák különböző kategóriáira vonatkozó 15 korábbi irányelvet. Mivel a szöveg eddig nem érte el a célját, az Európai Bizottság 2010-ben megkezdte az irányelv átültetésének felülvizsgálatát.

4.2.3 Az EGSZB hangsúlyozni kívánja, hogy a jelenlegi irányelvet kiegészítő bármilyen jogszabályt gondos elemzésnek kell megelőznie arra vonatkozóan, hogy a jelenlegi szabályozást hogyan kellene módosítani a szakmai képzések kölcsönös elismerésének további támogatása érdekében. Az EGSZB rámutat a következőkre:

- A szabályozott szakmák számának csökkentése: rendszeresen elemezni kell, hogy a munkaerőpiac új szükségletei tükrében szükséges-e tovább szabályozni bizonyos szakmákat.
- Tovább kellene gondolni az európai szakmai kártyával kapcsolatos elképzelést (automatikus elismerés az illetékes hatóságok részéről, akik elsődleges felelőssége e kártyák kibocsátása).
- A minimális képzési követelmények korszerűsítésének inkább az eredményeken kellene alapulnia az ismeretek és képességek szempontjából, és nem az iskolában töltött órák számán.
- Biztosítani kell a szakmai képzésekről szóló irányelv általános rendszerének együttélését az EQF-fel ⁽⁷⁾, valamint a bolognai és koppenhágai folyamat más átláthatósági eszközeivel.

4.2.4 Az EGSZB javasolja, hogy addig, ameddig nem valósul meg a 27 tagállam közötti teljes harmonizáció, fel kellene mérni egy kevesebb tagállam részvételével folyó közös tevékenységeken alapuló másik megközelítés lehetőségét, esetleg a megerősített együttműködés alkalmazásával, mely követi a migrációs modelleket és a munkaerő-piaci fejleményeket: ez meghozhatja azt a sikert, mely a munkavállalók mobilitásának fokozásához szükséges. Ez után az első lépés után könnyebb lehet a teljes harmonizáció céljának kitűzése.

4.2.5 Az EGSZB nem látja szükségét a foglalkoztatási nyugdíjintézetekről szóló irányelv felülvizsgálatának, mivel az megteremtette az elegendő jogi keretet. Továbbra is javítani kell azonban a határokon átnyúló aspektusainak működésén.

⁽⁶⁾ HL C 248., 2011.8.25., 87. o.

⁽⁷⁾ Európai Képzési Keretrendszer.

4.3 A szellemi tulajdonhoz fűződő jogok

4.3.1 A szellemi tulajdonhoz fűződő jogokat az alkotók, a szerzői jog felhasználói és a fogyasztók javára kell érvényesíteni.⁽⁸⁾ A fogyasztóknak az EU-n belüli lakhelyüktől függetlenül hozzá kell férniük a szerzői joggal védett tartalomhoz és termékekhez, valamint a szerzői joggal védett anyagon alapuló szolgáltatásokhoz. Páneurópaibb megközelítésre van szükség a díjak és az illetékek terén.

4.3.2 A szellemi tulajdonhoz fűződő jogokat szabályozó jelenlegi jogi keret elbizonytalanító a fogyasztók számára; a helyzet még rosszabb összeurópai szinten. Világosabbá kell tenni a jogi keretet, valamint arányossá kell tenni a jogi szankciókat és a jogérvényesítést: azokat az egyéni fogyasztókat, akik véletlenül és/vagy saját személyes fogyasztás céljából kismértékben megsértik a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokat, a nagy kereskedelmi volumenű bűncselekmények elkövetőitől eltérő módon lehetne kezelni.

4.4 A fogyasztók mint az egységes piac szereplői

4.4.1 Az alternatív vitarendezés hasznos eszköz lehet a fogyasztók védelmében, valamint abban, hogy azok gyorsan és jelentős költségek nélkül érvényesíthessék jogaikat, nemcsak az e-kereskedelem vonatkozásában, hanem általában véve is. A nem bírósági mechanizmusnak a fogyasztók érdekeire kell koncentrálnia, akiknek lehetőségük kell, hogy legyen arra, hogy szükség esetén a jogi úthoz folyamodjanak. Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság 2011. évi munkaprogramjában szereplő jogalkotási javaslatot az alternatív vitarendezés vonatkozásában, és emlékeztet arra, hogy a javaslatnak magas szintű védelmet kell biztosítania.

4.4.2 Az alternatív vitarendezésen túlmenően a Jogérvényesítési Főigazgatóság konzultációt végzett a kollektív jogorvoslattal kapcsolatban. Sajnos novemberben nem várható jogalkotási javaslat, csupán egy másik közlemény az idén tavasszal végzett konzultáció eredményeiről, ami csalódást keltő. Már nagyon is itt az ideje annak, hogy a konzultációról áttérjünk a cselekvésre. Az EGSZB türelmetlenül vár egy jogalkotási javaslatot a közeljövőben. Egy ilyen javaslatnak a kollektív jogorvoslat mechanizmusához kell vezetnie, mely ugyanúgy működik nemzeti, mint határokon átnyúló jelleggel, és valamennyi fogyasztó számára elérhető az egységes piacon belül.

4.4.3 E mechanizmusoknak mindazok számára elérhetőnek kell lenniük, akiknek jogai sérülnek az egységes piacon belül. A fogyasztók nem az egyetlenek, akiknek jogait az áruk és szolgáltatások nyújtói tisztességtelen szerződési feltételek és tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok révén megsértik. A munkavállalóknak is, akiket jogsérelem ér, illetve általában véve minden polgárnak, aki megkülönböztetést szenved, hozzá kell férnie a kollektív jogorvoslati rendszerekhez. A kvv-eknek is hasonló védelemre lehet szükségük a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokkal stb. szemben.

4.4.4 A fogyasztók többsége a lakossági pénzügyi szolgáltatások területén egyelőre nem érzékeli az egységes belső piac előnyeit. Az EGSZB örömmel tapasztalja, hogy folytatódik a banki költségek átláthatóságával és a hitelfelvevők fokozottabb védelmével kapcsolatos munka, ugyanakkor több erőfeszítést tart kívánatosnak a lakossági pénzügyi szolgáltatások határokon átvitelő hozzáférhetősége érdekében. Az egyszerű fizetési számlákat is minden állampolgár számára elérhetővé kell tenni az egész EU területén.

4.4.5 Az EGSZB üdvözli az általános termékbiztonsági irányelv felülvizsgálatát és a fogyasztói szempontok előtérbe helyezését, és a konkrét javaslatokkal kapcsolatban meg kívánja tenni észrevételeit. A magasabb szintű tagállami, illetve összeurópai piacfelügyelet szintén üdvözlendő fejlemény.

4.4.6 A közvetlenül az egységes piacból származó fogyasztói és állampolgári jogok a piaci integráció fontos sarokkövei, melyek az európai integráció közvetlenül elérhető előnyeit kínálják, akár az utasok jogaira, akár a roaming-díjakra vagy az elektronikus kereskedelemre gondolunk. A fogyasztók/utasok számára gyorsan és könnyen hozzáférhető mechanizmusokat kell biztosítani, melyek képesek elősegíteni jogaik érvényesítését, különös tekintettel a rendkívüli helyzetekre, például amikor a külföldön rekedt utasok nem tudnak visszatérni hazájukba. Ezen túlmenően kulcsfontosságú az egységes jogalkalmazás, mivel az EU-n belül az utasok nem élveznek egyenlő elbánást, a jogalkalmazási gyakorlatok közötti jelentős eltérések miatt; e különbségek a szóban forgó szabályok és rendeletek esetében is megmutatkoznak.

4.5 Szolgáltatások

4.5.1 Az EGSZB támogatja a szolgáltatásokra vonatkozó szabványok kiterjesztésére irányuló javaslatot, de hangsúlyozza, hogy figyelembe kell venni a szolgáltatások sajátos jellegét, és nem szabad a termékszabványosítási modellt automatikusan lemásolni. A szolgáltatások területén kidolgozandó szabványoknak figyelembe kell venniük a piaci és társadalmi igényeket.

4.5.2 Az EGSZB üdvözli az üzleti szolgáltatásokkal foglalkozó magas szintű munkacsoport létrehozásának javaslatát, amely azonosítaná a piac főbb akadályait és szűk keresztmetszeit.

4.5.3 Az EGSZB üdvözli azt a kezdeményezést, hogy a közigazgatást ún. „egyablakos ügyintézési pontok” kialakítása révén korszerűsítsék. A határokon átnyúló ügyekben történő közigazgatási együttműködést is csak üdvözölni lehet. Ezt az együttműködést azokra a politikai területekre is ki kellene terjeszteni, ahol a kötelezettségek betartása forog kockán. Az EGSZB szerint az Európai Bizottság következtetései a szolgáltatási irányelv hatásaival és a szolgáltatási szektor működésével kapcsolatban még túl koraiak, mivel a szóban forgó irányelv csak néhány éve lépett hatályba.⁽⁹⁾

⁽⁸⁾ HL C 18., 2011.1.19., 105. o.

⁽⁹⁾ HL C 318., 2011.10.29., 109. o.

4.6 A hálózatok

4.6.1 Ami az energiahálózatokat illeti⁽¹⁰⁾ az EGSZB álláspontja szerint a tagállamoknak továbbra is meg kell hagyni, hogy szabadon dönthessenek az energiával kapcsolatos prioritásokról. Az általános érdek a jó hálózatok, a minőségi szolgáltatásnyújtás és valamennyi olyan eszköz révén valósul meg, amely megfizethető áron biztosítja az egyetemes hozzáférést, a biztonságot és a folyamatosságot. Az EGSZB azt szeretné, hogy az Unió egységesen nyilvánuljon meg a nemzetközi szinten az energiával és az energiaszállítási hálózatokkal kapcsolatos kérdésekben; valamint diplomáciája (az európai szomszédságpolitika) integráns részeként kezelje ezeket a területeket, és irányítási normákat javasoljon a tranzitországok számára. Az államoknak az Unióval mint egészzel egyetemben ki kellene állniuk az energiaszolidaritás mellett a világban, és az Unióban tiszteletben kellene tartaniuk az általános érdek elvét. Az EGSZB emellett javasolja egy európai konzultatív bizottság létrehozását az energia és az éghajlatváltozás kérdésében.

4.6.2 A közlekedés területén⁽¹¹⁾ az EGSZB mind az EU keleti és nyugati területei, mind pedig az északi és déli uniós területek közötti jobb összeköttetést sürgeti. Elvárja továbbá, hogy határozottan vegyék figyelembe az úgynevezett szomszédságpolitikát, további összeköttetéseket építve ki az EU keleti és déli szomszédaival. Az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak elsősorban a hálózatra, és nem az egyedi infrastrukturális projektekre kellene összpontosítaniuk. Ez a tagállamok közötti szolidaritást is elősegíti. Az EGSZB hangsúlyozni kívánja, hogy ha az EU célja egy valódi, integrált egységes közlekedési piac megteremtése Európában és a kohéziós politika folytatása, akkor a hálózatok kiválasztásának területén gyökeres változásokra van szükség. E szempontból az EGSZB helyesli a TEN-T politika közelmúltbeli felülvizsgálatát. Az EGSZB emellett a köz-magán társulások (PPP) körültekintő és szelektív bevonását ajánlja a TEN-T-projektek finanszírozásába. Figyelembe kell venni a tapasztalatok eltérő szintjét a tagállamok között, és következetes finanszírozási stratégiát kell kialakítani a releváns uniós és nemzeti pénzügyi eszközök mozgósítása érdekében, a „jobb finanszírozás” koncepciójának részeként.

4.7 A digitális egységes piac

4.7.1 Az elektronikus kereskedelem minden jelszerint az egységes piac szétdarabolódásának egyik nagy vesztese. Az összehangolt szabályok hiánya, az információs rendszerek közötti interoperabilitás elmaradása⁽¹²⁾, a szellemi tulajdonjogok körüli megoldatlan problémák, a biztonságos fizetés hiánya és a fogyasztói jogok – nevezetesen a termékbiztonság – kérdésében meglévő bizonytalanságok a szolgáltatók és a fogyasztók szempontjából egyaránt gátolják a határokon átfelölő online kereskedelemben rejlő hatalmas potenciált. Jóllehet az Európai Bizottság közleménye kiterjed a digitális egységes piac bizonyos korlátaira, az EGSZB emlékeztet rá, hogy a jelenleginél sokkal több erőfeszítés szükséges ahhoz, hogy felkészítsük az egységes piacot a tudásalapú korszakra, többek között az egységesen magas szintű adatvédelmi szabályok terén, például az elektronikus aláírás tekintetében. Ezért az EGSZB ismételtel kéri a hálózatsemlegességet mint alapvető elismerését a digitális egységes piacon.

4.7.2 A közleményben az elektronikus kereskedelemmel kapcsolatban megemlített problémák megoldása növelheti a fogyasztók egységes piacba vetett bizalmát. Ugyanakkor eddig kevés konkrét intézkedésre született javaslat. Az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki ambiciózus cselekvési tervet az e-kerkedelem fejlesztésére, és annak a fogyasztó álljon a középpontjában. Az eredménynek egy olyan online uniós piacnak kell lennie, ahol a fogyasztók biztonságban és védve érezhetik magukat, és tudják, hogyan érvényesíthetik jogukat, ha azokat esetleg sérelem éri.

4.7.3 A jól működő digitális egységes piacon a fogyasztóknak és a vállalkozásoknak is azt kell tapasztalniuk, hogy megszűnnek a nemzetiségen/lakóhelyen alapuló akadályok. Ez azt jelenti, hogy a fogyasztók szabadon rendelhetnek digitális termékeket, például zeneszámokat más országokból az EU-n belül, ami különösen fontos lenne ahhoz, hogy az egységes piac valóban releváns legyen az európaiak következő nemzedéke számára.

4.8 A társadalomtudatos vállalkozás

4.8.1 Az EGSZB támogatja a társadalomtudatos vállalkozás előmozdítását és a Bizottság kezdeményezését egy olyan politikai keretrendszer létrehozására, amely lehetővé teszi a benne rejlő potenciál kiaknázását. A társadalomtudatos vállalkozást támogató kezdeményezéseknek követniük kell az egységes piacra vonatkozó jogszabályok alapelveit, például a versenyjogi és az állami támogatások szabályait, illetve figyelembe kell venniük az EGSZB e téren végzett munkáját⁽¹³⁾.

4.8.2 Az EGSZB a múltban támogatta az európai alapítványi alapokmány kidolgozását, de arra kéri az Európai Bizottságot, fontolja meg alternatív lehetőségként a meglévő alapítványok határokon átnyúló műveleteinek megkönnyítését, tekintettel arra, hogy a megvalósult előzmények, az európai szövetkezet státútuma és az európai zártkörű társaság státútuma csekély hatást fejtettek ki.

4.8.3 Az Európai Bizottságnak erősítenie kell az EU vállalatirányítás ösztönzése iránti elkötelezettségét a munkavállalói szerepvállalás továbbfejlesztése és a vállalatok által nyújtott tájékoztatás átláthatóságának javítása érdekében. A munkavállalók tájékoztatáshoz, konzultációhoz és részvételhez való jogát – a munkavállalói szerepvállalás különféle formáiként – alapvető jogként rögzítették a Szerződésben: az EUMSZ 151. cikkének (1) bekezdésében (A szociális partnerek közötti párbeszéd), valamint a 153. cikk (1) bekezdésében, ahol az f) pontban megállapításra kerül, hogy az Unió támogatja és kiegészíti a tagállamok tevékenységeit a következő területeken: „a munkavállalók és munkaadók érdekeinek képviselője és kollektív védelme, beleértve a vállalatvezetésben való részvételt”. A nyilvános konzultációnak ezért arra kellene törekednie, hogy javítsa a vállalatok szociális és környezetvédelmi kérdésekkel, illetve emberi jogokkal kapcsolatban

⁽¹⁰⁾ HL C 306., 2009.12.16., 51. o.

⁽¹¹⁾ HL C 318., 2009.12.23., 101. o.

⁽¹²⁾ HL C 318., 2011.10.29., 105. o.

⁽¹³⁾ Lásd e Hivatalos Lap 1 oldalát.

nyújtott tájékoztatásának átláthatóságát. Ha konkrét felkérést kap vélemény kidolgozására e tárgyban, az EGSZB kritikus vizsgálatnak veti majd alá a „társadalomtudatos vállalkozás” kezdeményezést, és ezen belül azt a lehetőséget, hogy továbbra is fennmaradhat a vállalati társadalmi felelősségvállalás önkéntes jellege.

4.9 Az adópolitika

4.9.1 Az energiaadóról szóló irányelv felülvizsgálatával kapcsolatban az EGSZB hangsúlyozza, hogy a szén-dioxid-adó kivetésének koncepciója kiegészíthető a kibocsátáskereskedelmi rendszert (ETS) és az energiahatékonysági tervet (EEP) ⁽¹⁴⁾. A szén-dioxid-adó megteremthetné a szükséges finanszírozási háttérrel az alacsony szén-dioxid-kibocsátású folyamatok és innovatív technológiák kidolgozására irányuló K+F erőfeszítések felgyorsításához, ha bevételeit kizárólag az említett célokra fordíthatnák. Az adónemet úgy kell kialakítani, hogy ne veszélyeztesse a növekedést és ne válthasson ki politikai vagy közéleti ellenkezést, illetve kivetése ne súlyosbítsa az energiaszegénységet.

4.9.2 A szén-dioxid-adónak a termelés helyett elsősorban a fogyasztáson kell alapulnia. Az Európai Bizottságnak ki kellene dolgoznia bizonyos általános irányelveket a szén-dioxid-adó kivetésével kapcsolatban, a részletes szabályok megállapítását ugyanakkor az egyes tagállamok belátására bízva. A tagállamoknak szabadon kell dönteniük az adó beszedési módjáról, saját ipari- és energiatermelő struktúrájuknak megfelelően.

4.9.3 Az EGSZB üdvözlöi az adórendszer – például a HÉA, az energiaadók vagy a társaságiadó-alap területén mutatkozó – következetlenségeit felszámoló intézkedéseket. Miközben a szubszidiaritás elvének megfelelően ügyelni kell arra, hogy az egyes tagállamok továbbra is finanszírozni tudják saját közszolgáltatásaikat, oda kell figyelni arra is, milyen nehézségekkel szembesülnek az állampolgárok és a kkv-k a mindennapi életben az egységes piacon az eltérő adózási rendszerek illetve azok alkalmazása miatt, mert csak így biztosítható az egységes piac hatékonyabb működése. A pénzügyi tranzakciókra kivetendő, javasolt adó segíthetne kiküszöbölni egyes, a szektorban elterjedt fenntarthatatlan kockázatvállalási gyakorlatokat.

4.10 A társadalmi kohézió

4.10.1 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottságnak a társadalmi kohézió kapcsán ismertetett elképzeléseit. Ezek túlmutatnak a munkavállalók kiküldetéséről szóló irányelv hatékonyabb alkalmazásán, amire az Európai Bizottság „Az egységes piaci intézkedéscsomag felé” című közleményének eredeti javaslatai irányultak. Az Európai Bizottság jogalkotási javaslat elfogadását tervezi a munkavállalók kiküldetéséről szóló irányelv végrehajtásának javítása érdekében: ennek része lesz vagy ezt ki fogja egészíteni annak egyértelműsítése, hogy a szociális alapjogok hogyan gyakorolhatók a gazdasági jogokkal és az

egységes piaccal összefüggésben. Ezzel nem felülvizsgálatot, hanem az irányelv hatékonyabb végrehajtásáról szóló jogi aktust javasolnak. Az irányelv átültetésében mutatkozó ellentmondásokat tisztázni kell, és pontosan meg kell határozni a tagállamoknak a munkaügyi normák és a szociális partnerek közötti kapcsolatrendszer érvényre juttatására vonatkozó jogkörét, ideértve a különféle típusú kollektív tárgyalások alapvető szerepét is. Az egyértelműsítés eredményeképpen ki kellene derülnie, hogy szükség van-e a munkavállalók kiküldetéséről szóló irányelv felülvizsgálatára. Ennek nem szabadna a versenyszabályok kárára történnie, és az állampolgárság szerinti hátrányos megkülönböztetés tilalma nem sérülhet. A hatályos jogszabályok bármilyen felülvizsgálatának vagy bármilyen új jogalkotási aktusnak a szociális partnerekkel folytatott konzultáción, valamint a magas szintű munkaügyi normák és a gazdasági szabadságok egysúlyán kellene alapulnia.

4.11 A vállalkozások szabályozási környezete

4.11.1 A szabályozás nem nevezhető korlátnak vagy tehernek, amennyiben a társadalmi érdekek megóvására irányul, ideértve a fogyasztói és a munkavállalói jogokat is. A számviteli irányelv javasolt egyszerűsítése, amely csökkentené a vállalkozásokra – különösen a kkv-kra – nehezedő adminisztratív terheket, helyénvaló hozzájárulásnak tűnik a vállalkozásbarát környezet kialakításához, de ugyanakkor csak egy részét érinti az európai vállalkozások előtt tornyosuló felesleges szabályozási terheknek, melyek korlátozzák versenyképességüket a globális piacon.

4.11.2 Az EGSZB üdvözlöi és támogatja azon intézkedési javaslatokat – például a cégnyilvántartások összekapcsolását, az európai zártkörű társaság státútumát, vagy a kisvállalkozói törvénycsomag következetes tagállami végrehajtását –, melyek valós társadalmi igényre adnak választ, de hangsúlyozza, hogy tovább kell csökkenteni a felesleges adminisztratív terheket, és reméli, hogy az Európai Bizottság elő kívánja terjeszteni 2012 utáni célkitűzéseit, amikor az adminisztratív terheknek 25 %-kal csökkenteniük kellene. Az EGSZB megjegyzi, hogy a felesleges terhek csökkentése minden esetben kívánatos, akár a vállalkozásokról, akár a fogyasztókról vagy az állami szervekről van szó, de ugyanakkor mindig körültekintően ügyelni kell arra, hogy az adott jogszabályok eredeti célja ne csorbulhasson. Az EGSZB emlékeztet rá, hogy a közös európai koncepció maga is csökkentheti az adminisztrációs terheket, ha 27 eltérő nemzeti megközelítés helyébe lép.

4.12 A közbeszerzés

4.12.1 Az EGSZB üdvözlöi a kiegyensúlyozott közbeszerzési politika kidolgozására irányuló kezdeményezést, amely megerősítené a környezetvédelmi szempontból fenntartható, innovatív és társadalomtudatos fejlesztések iránti keresletet. Ugyanakkor oda kell figyelni arra is, hogy e politika az egész EU-ban biztosítsa a korrupció és a közpénzekkel való visszaélések felszámolását a közbeszerzési eljárások során. Félő, hogy a közbeszerzés

⁽¹⁴⁾ Lásd e Hivatalos 7 Lap oldalát.

túlságosan komplex eljárássá válik ahhoz, hogy következetesen alkalmazni lehessen⁽¹⁵⁾. Végezetül pedig több erőfeszítést kell tenni olyan közigazgatási kapacitások kiépítése érdekében, melyek elősegítik a közbeszerzési szabályok következetes alkalmazását, s egyúttal képesek életre hívni az új keresletet, amelyre az egyes szakterületeken a közbeszerzésnek választ kell találnia. A Bizottságnak ugyanakkor ösztönöznie kéne a hatóságokat a magatartási kódex szélesebb körű alkalmazására, a közbeszerzést kkv-barát irányba fejlesztve tovább.⁽¹⁶⁾

4.12.2 Az 1980-as évek közepén útjára indított egységes piac projektjének kezdete óta vita tárgyát képezte egy alapvető szociális záradék szabályozásba történő integrációjának lehetősége. Ezeknek az igényeknek a közbeszerzési szabályok 2005-ös felülvizsgálata során részben eleget tettek. Az uniós közbeszerzési irányelvek felülvizsgálatának lehetővé kellene tennie a jelenlegi jogi keret teljes mértékű kiaknázását a szociális és környezetvédelmi kritériumok közbeszerzési szerződésekbe való integrációját illetően, melyeknek a harmadik országok szolgáltatóinak is eleget kell tenniük, amennyiben ezek a kritériumok összhangban állnak az uniós jogalkotás Lisszaboni Szerződésben rögzített alapvető elveivel.

4.12.3 Az Európai Bizottság közbeszerzésre vonatkozó kezdeményezésének nagyobb figyelmet kellene fordítania az EU és legfőbb kereskedelmi partnerei között tartósan megfigyelhető egyensúlyzavarra a közbeszerzési piacok nyitottságát illetően. Mérlegelni kellene, milyen mértékben maradhatnak az EU közbeszerzési piaci fenntartható módon nyitottak, miközben harmadik országokban még mindig egyenlőtlen feltételek uralkodnak. Ebben a tekintetben az ILO-egyezményeket és az emberi jogokat minden szereplőnek, tagállamnak és harmadik országnak egyaránt tiszteletben kell tartania. Az EU-nak aktívan elő kell mozdítania e politikát a globális szinten.

5. A siker feltételei

5.1 Az EGSZB örömmel tapasztalja, hogy a Bizottság közleményében felismeri a civil társadalom részvételi szándékát és

annak jelentőségét az egységes piac fejlesztésében. Emlékeztet rá, hogy az EGSZB szerepe hivatott verni Európa és a szervezett civil társadalom között, és e tekintetben kiváltságos helyzetben van ahhoz, hogy segítse a Bizottságot az egységes piac továbbfejlesztésében. Az EGSZB ezzel kapcsolatban emlékezteti a Bizottságot, hogy a konzultáció önmagában nem elegendő, hanem nyilvánvalóvá kell tenni azt is, hogyan járultak hozzá a konzultációk és a konzultáció során begyűjtött vélemények a javaslatok formálásához.

5.2 Az egységes piaci fórumnak az EU, illetve az egységes piac zökkenőmentes működéséért felelős nemzeti/regionális közigazgatási szervek közötti együttműködés tényleges platformjává kell válnia, a kulcsszereplők részvételével. Az EGSZB határozottan támogatja az Egységes Piac Hetének Barnier biztos által felvázolt elképzelését, amely az egyes tagállamok hatóságainak és civil szervezeteinek bevonásával kerülne megszervezésre.

5.3 A belső piaci információs rendszer⁽¹⁷⁾ (IMI) a nemzeti adminisztrációk közötti együttműködés legfőbb eszközét képezi, amelyben további jelentős potenciál rejtőzik az egységes piac felhasználói közötti közvetítés területén.

5.4 Az európai integráció csökkenő támogatottsága az európai polgárok körében intenzív és célzott kommunikációt követel meg, melynek keretében mozgósítani kell minden olyan eszközt, amely a vállalkozások, a munkavállalók és a polgárok számára megadja a szükséges támogatást, nevezetesen a Solvit hálózatot, az EURES-t, az Európai Vállalkozói Hálózatot, az Európai Fogyasztói Központokat, a RAPEX-et, stb. Az egységes hozzáférési pont kialakítása („Your Europe”) a vállalkozók és a polgárok részére is hasznos lehet, de csak amennyiben teljes, releváns, hiteles és hozzáférhető információt kínál. Be kell látni, hogy a polgároknak és a vállalkozásoknak is meg kell adni a lehetőséget, hogy közvetlenül feltehessék kérdéseiket az illetékes személyeknek, és nem lehet csupán az elektronikus eszközökre támaszkodni.

Kelt Brüsszelben, 2011. október 27-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Staffan NILSSON

⁽¹⁵⁾ Ld. a következő EGSZB-veleményeket: HL C 224, 2008.8.30., 32. o., HL C 318, 2011.10.29., 99. o., és HL C 318/, 2011.10.29., 113. o.

⁽¹⁶⁾ „A legjobb gyakorlatok európai kódexe a kkv-k közbeszerzési eljárásokban való részvételének megkönnyítéséről”, SEC(2008) 2193.

⁽¹⁷⁾ További információért ld. http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/index.html.